

Change

magazine

**Saba, St Eustatius en Bonaire
nieuwe Nederlandse gemeenten**

**EEZ: economisch gereedschap
voor ecologische bloei**

**Naast hei, bos en duin
nu ook Hollands koraal**

Deze uitgave is mede
mogelijk gemaakt door

Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit

FOTO'S: SHAPE, FOTOGRAFEN VOOR NATUURBEHOUD

EEN KLEURRIJKE PAPEGAAIVIS EN DIKKE STAPELS PAPIER

Internationale verdragen waken over alle soorten

De natuur op de drie eilanden is niet alleen fabelachtig. Ze is kwetsbaar en voor veel planten en dieren wordt in de handel grof geld betaald. Om de soorten en ecosystemen te beschermen zijn internationaal afspraken gemaakt.

**DOOR DANIELLE VAN GILS
EN BAUD SCHOENMAECKERS**

De belangrijkste biodiversiteitsafspraken voor de BES-eilanden zijn opgenomen in de Carthagena-conventie, met daarin het SPAW-protocol, de CITES-conventie, het RAMSAR-verdrag, de Bonn-conventie voor migrerende soorten, de Inter-American Convention for the Protection and Conservation of Sea Turtles (IAC) en de Biodiversiteits-conventie. We beschrijven er drie:

SPAW

Het Specially Protected Areas and Wildlife (SPAW)-protocol is onderdeel van de Carthagenaconventie, een verdrag voor de bescherming en ontwikkeling van het mariene milieu in het gehele Caribisch gebied. Doel van het SPAW-protocol is kwetsbare en zeldzame ecosystemen en leefgebieden te beschermen - en daarmee ook de bedreigde dier- en plantensoorten in die gebieden.

“Het SPAW-protocol vereist dat landen hun bijzondere gebieden en soorten identificeren en beschermen”, zegt Paul Hoetjes, mariene bioloog en beleidsmaker Natuurbeheer- en behoud. Sinds 10 oktober werkt hij in deze hoedanigheid voor het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, locatie Bonaire. “De Sababank is zo’n bijzonder gebied. We zijn er al jaren mee bezig haar deze status te geven en het ziet er naar uit dat het binnenkort gaat gebeuren. Dan hebben we er een beschermd gebied bij.” Onder het SPAW-protocol wordt de Sababank een beschermd zeegebied. Hoetjes: “De allereerste regel die voor het gebied gesteld wordt, is dat schepen er niet mogen ankeren, omdat dit het koraal beschadigt. Er zijn meer regels denkbaar, alleen kun je in die wateren niet unilateraal ingrijpen op de scheepvaart. Een ankerverbod gaat nog, maar om doorvaart te verbieden moet je het gebied als PSSA, Particular Sensitive Sea Area (bijzonder gevoelig gebied) aanbieden aan de Internationale Maritieme Organisatie (IMO).”

Het ankeren is al verboden binnen de 12-mijlszone maar nog niet daar buiten. Hoetjes: “Als er een landsbesluit ligt om de gehele Sababank als beschermd gebied aan te wijzen, krijgt de internationale scheepvaart een melding. Hierin wordt meegedeeld dat het vanaf nu verboden is om in het gebied te ankeren. Binnen drie tot zes maanden daarna kan de kustwacht gaan handhaven en overtreders beboeten.” De invoering van de Exclusieve Economische Zone heeft het proces versneld. Sababank heeft in september de status van beschermd gebied gekregen. De aanvraag voor de PSSA-status is inmiddels naar de IMO gestuurd voor behandeling.

Stapels lege schelpen van de koningin-schelp of kroonslak. De slak wordt op alle eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen gegeten als vervanger van duur vlees. DCNA en STINAPA onderzoeken of het mogelijk is de kroonslak op duurzame wijze te gebruiken. De kroonslak is niet met uitsterven bedreigd, maar staat wel op de CITES lijst om uitsterving te voorkomen.

RAMSAR

Het RAMSAR-verdrag beschermt wereldwijd de wetlands (wadden) vanwege hun belangrijke ecologische functie voor waterregulatie, als leefgebied voor unieke dier- en plantensoorten en voor vogels. Van de drie eilanden heeft alleen Bonaire RAMSAR-gebieden: Lac, saliña Slagbaai, Gotomeer, Pekelmeer en Klein Bonaire.

CITES

De Convention on International Trade in Endangered Species, oftewel het CITES-verdrag, regelt de internationale handel in bedreigde dier- en plantensoorten. Het behandelt voornamelijk het verbod op verzamelen, verhandelen of vervoeren of bezitten van internationaal beschermde dier- en plantensoorten of productien daarvan. Veel van de soorten op de CITES-lijst komen op de BES-eilanden voor. In totaal zijn er meer dan 200 wereldwijd bedreigde soorten die op de voormalige Nederlandse Antillen voorkomen.

Rode Lijst IUCN

De Rode Lijst van het International Union for the Conservation of Nature (IUCN) geeft aan welke soorten behoefte hebben aan bescherming. Zij geeft het risico dat een soort uitsterft weer en de ernst van de bedreiging. Op de rode lijst staat een aantal soorten die op of rond de BES-eilanden leven zoals de bultrugwalvis, hertschoornkoraal, de tijgerhaai en de lederschildpad. De lijst is te vinden op www.changemagazine.nl/rodelijst ■

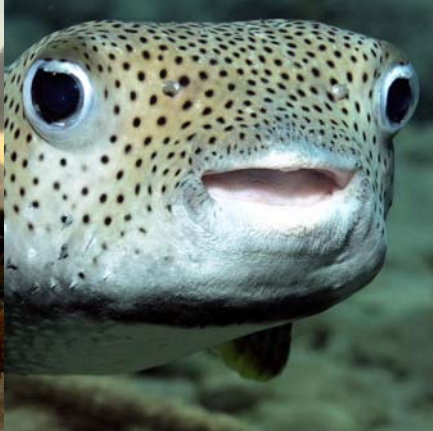

Paul Hoetjes
phoetjes@gmail.com

www.cep.unep.org/cartagena-convention
www.ramsar.org
www.cites.org
www.cms.int
www.cbd.int
www.iacseaturtle.org/
www.changemagazine.nl/besdossier

HAYO HAANSTRA

FOTO'S: SHAPE, FOTOGRAFEN VOOR NATUURBEHOUD

Colofon

Change Magazine wordt thematisch samengesteld en verschijnt drie tot zes keer per jaar.

Hoofredactie

Baud Schoenmaeckers

Chef Redactie

Maartje Smeets

Redactieraad

Namens het ministerie van LNV hebben zitting in de redactieraad: Ton Akkerman, Robert Jan Croonen, Hayo Haanstra, Myronne Heckmann, Carel Heringa, Henk Groenewoud, Reinder Schaap, Mariska Bottema, Roelof Jan Donner, Cathrien de Pater.

Aan dit nummer werkten mee

Daniëlle van Gils, Ruud Koornstra, Anita Wouters.

Bladcoördinatie

Antoinette Kleinhaarhuis

Vormgeving

Jacqueline Elich, Coen Mulder, Monique Willemse

Uitgever

Gerda ten Den

Lithografie

Nederlof, Heemstede

Druk

Thieme Media Services

Oplage

8.000 exemplaren

Dit nummer is gedrukt op FSC gecertificeerd papier en verpakt in composteerbare biofolie

Redactieadres

Synergos Communicatie
Postbus 5171
2000 CD Haarlem
Tel: 023-5442751
info@changemagazine.nl
www.changemagazine.nl

Comité van aanbeveling

Dr. Ton Akkerman (LNV kwartiermaker BES eilanden), Prof. Dr. Frans Berkhout (Directeur Instituut voor Milieuvraagstukken, VU), Toon Bullens (Voorzitter Federatie van Onderlinge Verzekeringsmaatschappijen), Drs. Daan Dijk (Adjunct-directeur Duurzaamheid, Rabobank Nederland), Prof. Dr. Ing. Jan Willem Erisman (unitmanager Biomassa, Kolen & Milieuonderzoek, ECN), Johan van de Gronden (algemeen directeur Wereld Natuur Fonds), Hayo Haanstra (coördinator Klimaatbeleid, Ministerie LNV), Prof. Dr. Pim Martens

(Directeur ICIS-Universiteit Maastricht), Drs. Joop Oude Lohuis (teamleider Klimaat en Mondiale Duurzaamheid, PBL), Prof. Dr. Pavel Kabat (Wetenschappelijk Directeur onderzoekprogramma Klimaat voor Ruimte), Ir. Annemarie van der Rest (Manager Health, Safety and Environmental Affairs, Shell Nederland), Mr. Sandra Korthuis (lid Directieraad, VNG), Prof. Dr. Ir. Pier Vellinga (Voorzitter onderzoekprogramma Kennis voor Klimaat), Prof. Dr. André van der Zande (Secretaris-Generaal, Ministerie LNV), Prof. Dr. Ir. Chris Zevenbergen (Directeur Dura Vermeer Business Development BV).

Coverfoto

Henkjan Kievit